

Οι διαπραγματευτές της Μάλτας πρέπει να προσδιορίσουν, κατά προτίμηση σε πρώιμο στάδιο, την εναλλακτική τους στάση σε περίπτωση κατά την οποία η διαπραγματευτική τους θέση δεν γίνει αποδεκτή από την ΕΕ.

4.10. Μολονότι στη Μάλτα είναι γενικά αποδεκτό ότι η αίτηση προσχώρησης συνεπάγεται δέσμευση για την υιοθέτηση του κοινοτικού κεκτημένου και ότι δεν είναι δυνατόν να υπάρξει μια «Ευρώπη κατ' επιλογή», εντούτοις κρίνεται ότι είναι παράλογο να μην παρασχεθούν στις υποψήφιες χώρες οι αποκλίσεις και

μεταβατικές περίοδοι από τις οποίες έχουν επωφεληθεί τα σημερινά κράτη μέλη ή να προσδοκάται από τις υποψήφιες χώρες ένα επίπεδο εφαρμογής υψηλότερο από το ισχύον σήμερα στην Ένωση.

4.11. Από πλευράς οικονομικής, πολιτικής, και κοινωνικής ανάπτυξης καθώς και της προόδου που έχει σημειώσει ως προς την υιοθέτηση του κοινοτικού κεκτημένου η Μάλτα πληροί όλες τις προϋποθέσεις για να περιληφθεί στην πρώτη ομάδα χωρών που θα ενταχθούν στην Ένωση. Το ζητούμενο είναι το κατά πόσον υπάρχει η πολιτική βούληση για να γίνει αυτό.

Βρυξέλλες, 11 Ιουλίου 2001.

Ο Πρόεδρος

της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Göke FRERICHS

Γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την «Αίτηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προς την ΟΚΕ για την κατάρτιση διερευνητικής γνωμοδότησης ενόψει της Ανακοίνωσης της Επιτροπής για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία»

(2001/C 260/18)

Στις 12 Δεκεμβρίου 2000, η Επίτροπος κα Διαμαντοπούλου, ζήτησε, με επιστολή, από την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, βάσει του άρθρου 262 της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, να καταρτίσει διερευνητική γνωμοδότηση εν αναμονή της ανωτέρω ανακοίνωσης.

Το τμήμα «Απασχόληση, κοινωνικές υποθέσεις, δικαιώματα του πολίτη», στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών της ΟΚΕ, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 20 Ιουνίου 2001 με βάση την εισηγητική έκθεση του κ. ETTY και της κας SCHWENG (συνεισηγήτριας).

Κατά την 383η σύνοδο ολομέλειας της 11ης και 12ης Ιουλίου 2001 (συνεδρίαση της 11ης Ιουλίου) η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε με 123 ψήφους υπέρ, 1 ψήφο κατά και 4 αποχές την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Εισαγωγή

1.1. Η σύνοδος κορυφής της Νίκαιας υιοθέτησε την ευρωπαϊκή κοινωνική ατζέντα για τα επόμενα έτη και ανήγγειλε, υπό την επικεφαλίδα «Πρόβλεψη και αξιοποίηση της αλλαγής του εργασιακού περιβάλλοντος με τη δημιουργία μιας νέας ισορροπίας μεταξύ ευελιξίας και ασφάλειας», ότι η Επιτροπή θα πρέπει να αναπτύξει μια κοινοτική στρατηγική για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία με βάση μια ανακοίνωση. Το Συμβούλιο σκιαγράφησε επίσης ως εξής τους ακρογωνιαίους λίθους αυτής της νέας στρατηγικής:

— εδραίωση, προσαρμογή και, αν είναι απαραίτητο, απλούστευση των υφιστάμενων προτύπων·

— αντιμετώπιση νέων κινδύνων, όπως το εργασιακό άγχος, με πρωτοβουλίες σε σχέση με τα πρότυπα και ανταλλαγές ορθών πρακτικών·

— προαγωγή της εφαρμογής της νομοθεσίας στις ΜΜΕ μέσω ενός ειδικού προγράμματος, που θα λαμβάνει υπόψη τους ιδιαίτερους περιορισμούς στους οποίους υπόκεινται αυτές οι επιχειρήσεις·

— ανάπτυξη, από το 2001 και εξής, ανταλλαγών ορθών πρακτικών και συνεργασίας μεταξύ των αρχών επιθεώρησης εργασίας, προκειμένου να ικανοποιηθούν πιο αποτελεσματικά οι κοινές ουσιώδεις απαιτήσεις.

1.1.1. Πιο κάτω, υπό την επικεφαλίδα «Περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας», το Συμβούλιο δήλωσε ότι στην πολιτική του για την απασχόληση επιθυμεί να επικεντρωθεί περισσότερο στην επίτευξη ποιότητας στην εργασία και στη

σημασία αυτής της ποιότητας για την ανάπτυξη ως σημαντικού ελκυστικού παράγοντα και ως εργασιακού κινήτρου. Η Επιτροπή θα πρέπει να δώσει προσοχή στη συμβολή της πολιτικής για την απασχόληση στην ποιότητα της εργασίας (ιδίως όσον αφορά, μεταξύ άλλων, την υγεία και την ασφάλεια).

1.2. Καθώς η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ζήτησε από την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή να καταρτίσει γνωμοδότηση πρωτοβουλίας για μια νέα στρατηγική για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία, η ΟΚΕ θα ήθελε να επιστήσει την προσοχή στη γνωμοδότηση που υιοθέτησε το Δεκέμβριο του 1999⁽¹⁾, όπου έθετε τα εξής ερωτήματα:

- Πώς μπορεί να γίνει πιο αποτελεσματική η ευρωπαϊκή νομοθεσία για την υγεία και την ασφάλεια;
- Πώς μπορεί να ενισχυθεί ο σύνδεσμος μεταξύ απασχολησιμότητας και υγείας και ασφάλειας;
- Πώς μπορούν να αντιμετωπιστούν οι νέοι κίνδυνοι για την υγεία και την ασφάλεια;

1.2.1. Οι απαντήσεις που δόθηκαν στις ερωτήσεις αυτές διερευνούσαν κυρίως τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να προαχθεί καλύτερα και να τονιστεί ο μη νομοθετικός ρόλος της ΕΕ, χωρίς να διγεται ο νομοθετικός της ρόλος. Για το σκοπό αυτό εξετάστηκαν διάφορα μέσα όπως οι εκστρατείες ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης, το υλικό αναφοράς, η κατάρτιση, η συγκριτική αξιολόγηση και η έρευνα, ιδίως όσον αφορά το σύνδεσμο μεταξύ υγείας και ασφάλειας στην εργασία και απασχολησιμότητας, από τη μία πλευρά, και τον δέοντα τρόπο αντιμετώπισης των νέων κινδύνων, από την άλλη.

1.3. Αν και η Επίτροπος στην αίτησή της κάνει ρητή αναφορά στη γνωμοδότηση του Δεκεμβρίου 1999, ζητά από την ΟΚΕ να τη βοηθήσει να αναπτύξει ιδέες για «το ρόλο που θα μπορούσε να διαδραματίζει η νομοθεσία παράλληλα με άλλα μέτρα όπως ο κοινωνικός διάλογος, οι μη υποχρεωτικοί κανόνες, οι ερμηνευτικές ανακοινώσεις και οδηγοί, ιδίως σε σχέση με τους νέους κινδύνους της υγείας, οι ενημερωτικές εκστρατείες κ.λπ.».

1.3.1. Επομένως, η παρούσα γνωμοδότηση έχει σκοπό να αποτελέσει συμπλήρωμα της προηγούμενης.

1.4. Αν λάβουμε ως δείκτη της κατάστασης το ποσοστό των εργασιακών ατυχημάτων, οι πλέον πρόσφατες στατιστικές που δημοσιεύθηκαν από τη Eurostat είναι αρκετά ενθαρρυντικές.

1.4.1. Τα στοιχεία δείχνουν ότι μεταξύ 1994 και 1996 υπήρξε σαφής πτωτική τάση των εργασιακών ατυχημάτων με απουσία άνω των τριών ημερών: μειώθηκαν κατά 3,3 %. Η μείωση των θανατηφόρων ατυχημάτων σε ποσοστό πάνω από 13 % είναι ακόμη πιο αξιοσημείωτη. Οι πρόσφατες στατιστικές της Eurostat

δείχνουν ότι αυτή η τάση έμεινε μάλλον σταθερή κατά την περίοδο 1996-1998 και ότι η αύξηση της οικονομικής δραστηριότητας δεν εκφράστηκε με αύξηση των εργασιακών ατυχημάτων. Παρότι αναγνωρίζει αυτές τις τάσεις, η ΟΚΕ παραμένει ωστόσο ανήσυχη σχετικά με τα στοιχεία, τα οποία παραμένουν πολύ υψηλά σε απόλυτους όρους: 4,7 εκατ. άνθρωποι, δηλαδή πάνω από το 3,6 % του ενεργού πληθυσμού, υπήρξαν θύματα εργασιακών ατυχημάτων το 1996 και πάνω από 5 500 άνθρωποι έχασαν τη ζωή τους σε εργασιακά ατυχήματα. Ένα άλλο σημείο σοβαρής ανησυχίας είναι η μεγάλη διαφορά που διαπιστώθηκε μεταξύ των κρατών μελών.

1.4.2. Από την άλλη πλευρά, πρέπει να λάβει κανείς υπόψη ότι τα δεδομένα της Eurostat δεν ρίχνουν πολύ φως στους αποκαλούμενους νέους κινδύνους, όπως το άγχος, η επαναλαμβανόμενη βλάβη από υπερπροσπάθεια (RSI) και οι μυοσκελετικές διαταραχές (MSD). Οι τάσεις που καταγράφηκαν από τη Eurostat πρέπει να συμπληρωθούν με τα πορίσματα της Τρίτης Ευρωπαϊκής Έρευνας για το 2000 του Ιδρύματος για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας, η οποία βασίστηκε σε συνεντεύξεις με 21 000 εργαζόμενους από όλα τα κράτη μέλη⁽²⁾. Αν και οι αντιλήψεις των εργαζομένων για τους κινδύνους της υγείας και της ασφάλειάς τους εξαιτίας επαγγελματικών δραστηριοτήτων παρουσίασαν βελτίωση κατά την περίοδο 1990-2000, ένα μεγάλο και αυξανόμενο ποσοστό αναφέρει προβλήματα υγείας που σχετίζονται με την εργασία. Οι μυοσκελετικές διαταραχές και η υπερπροσπάθεια αυξάνονται, ενώ το άγχος παραμένει στο ίδιο επίπεδο με εκείνο της έρευνας του 1995. Το Ίδρυμα θεωρεί ότι έχει επίσης εντοπίσει μια τάση βάσει των τριών ερευνών από το 1990: οι συνθήκες εργασίας δεν βελτιώνονται. Τα πορίσματα της έρευνας του Ιδρύματος υποστηρίζονται από τις εθνικές εργασιακές στατιστικές ορισμένων κρατών μελών, π.χ. όσον αφορά την RSI.

2. Γενικές παρατηρήσεις

2.1. Η στρατηγική της Κοινότητας για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία αναμένεται να παράσχει μείζονα συμβολή στο στόχο της συνόδου κορυφής της Νίκαιας να δημιουργηθούν όχι μόνο περισσότερες, αλλά και καλύτερες θέσεις απασχόλησης. Ο στόχος αυτός απαιτεί περισσότερες ενέργειες για τη βελτίωση του περιβάλλοντος εργασίας, ιδίως με την αντιμετώπιση εκείνων των παλαιών και νέων κινδύνων που αποτελούν τη μεγαλύτερη απειλή για την υγεία των εργαζομένων. Απαιτεί επίσης να ασχοληθεί η στρατηγική της Κοινότητας για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία όχι μόνο με τις επιπτώσεις της εργασίας στην υγεία, αλλά και με τις επιπτώσεις της υγείας στην εργασία, για παράδειγμα κάνοντας στο εργασιακό περιβάλλον λογικές προσαρμογές που θα επιτρέπουν στα άτομα με ειδικές ανάγκες να επιστρέφουν και να συμμετέχουν στην αγορά εργασίας.

⁽¹⁾ ΕΕ C 51, 23.2.2000 — «Η υγεία και η ασφάλεια στους χώρους εργασίας — Εφαρμογή των κοινοτικών μέτρων και νέοι κίνδυνοι».

⁽²⁾ Δέκα χρόνια συνθηκών εργασίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

2.2. Καθώς αναπτύσσονται με ταχύ ρυθμό νέες τεχνολογίες, νέα προϊόντα και νέες βιομηχανίες, η Κοινότητα πρέπει να διαθέτει μια στρατηγική που να «βλέπει» τόσο μπροστά όσο και πίσω, και να επιτρέπει στους ανθρώπους να αντιμετωπίζουν με ασφάλεια τους νέους κινδύνους. Εκτός του ότι πρέπει να ερευνά παρελθόντα γεγονότα και υφιστάμενες ασθένειες, και να αντιμετωπίζει τους παραδοσιακούς κινδύνους με απαγορεύσεις, περιορισμούς και υποκατάστατα, η Κοινότητα πρέπει να διαθέτει μια στρατηγική για την αντιμετώπιση των μελλοντικών κινδύνων.

2.3. Για να ανταποκριθεί πιο αποτελεσματικά στις απόψεις των πολιτών της Ευρώπης ότι η ευθύνη του εργοδότη για την υγεία και την ασφάλεια είναι μείζον ζήτημα, η στρατηγική της Κοινότητας πρέπει να επικεντρωθεί σε περισσότερους στόχους από την απλή συμμόρφωση με τα ελάχιστα πρότυπα υγείας και ασφάλειας, όπως αυτά καθορίζονται στις οδηγίες. Θα πρέπει να λάβει μέτρα για να ενθαρρυνθούν οι εργοδότες, οι εργαζόμενοι και άλλοι παράγοντες να προχωρήσουν πιο πέρα από τη συμμόρφωση και να δεσμευθούν για τη δημιουργία καλύτερων θέσεων απασχόλησης και υγιεινότερων περιβαλλόντων εργασίας δίδοντας μεγαλύτερη προσοχή κυρίως στους νέους κινδύνους που συνδέονται με τις άτυπες μορφές εργασίας και τις δημόσιες συμβάσεις. Ο στόχος αυτός μπορεί κυρίως να επιτευχθεί με τη συνειδητοποίηση του γεγονότος ότι «η καλή ασφάλεια και υγεία είναι συμφέρουσα υπόθεση»⁽¹⁾. Έχει ύψιστη σημασία η καθοδήγηση για την ανάπτυξη μηχανισμών (συμπεριλαμβανομένης της ευθύνης του εργοδότη για την υγεία και την ασφάλεια) που θα παρέχουν στους εργοδότες κίνητρα να αναπτύξουν τις δικές τους διαδικασίες για τη βελτίωση της ποιότητας της επαγγελματικής ζωής.

2.4. Το θέμα της υγείας και της ασφάλειας είναι πάρα πολύ σημαντικό για να ανατεθεί μόνο στους εμπειρογνώμονες, τους επαγγελματίες και τις δημόσιες αρχές. Οι εργοδότες και οι εργαζόμενοι θα πρέπει να αποκτήσουν περισσότερες ευθύνες και έλεγχο επί του συστήματος υγείας και ασφάλειας στην Ευρώπη και αυτό θα πρέπει να αντικατοπτρίζεται στη σημασία που έχει η υγεία και η ασφάλεια στη σκέψη και τη δράση των πολιτικών. Αυτό απαιτεί ενσωμάτωση των θεμάτων υγειονομικής ασφάλειας σε άλλους τομείς πολιτικής, ιδίως την εσωτερική αγορά, την κατάρτιση, και τη συνειδητοποίηση μέσω του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου. Συνεπώς, είναι αναγκαίο να ληφθεί θέση για τις απόψεις που εκφράζονται σχετικά με τους άλλους αυτούς τομείς.

3. Ειδικές παρατηρήσεις

3.1. Νομοθετικά μέτρα

3.1.1. Όσον αφορά τα νομοθετικά μέτρα, η ΟΚΕ φρονεί ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρέπει να έχει μια ισορροπημένη πολιτική που

να συνδυάζει νομοθετικά και μη νομοθετικά μέτρα. Αναγνωρίζει ότι ο νομοθετικός ρόλος της Επιτροπής εξακολουθεί να είναι σημαντικός και επικροτεί το ρόλο της Επιτροπής στην αξιολόγηση και παρακολούθηση του τρόπου εφαρμογής της νομοθεσίας και στην εισήγηση βελτιώσεων.

3.1.2. Αξιολόγηση της εφαρμογής των οδηγιών

3.1.2.1. Όλες οι οδηγίες στον τομέα της υγείας και της ασφάλειας επιβάλλουν στα κράτη μέλη να κοινοποιούν τα μέτρα που εφαρμόζουν όταν μεταφέρουν τις ευρωπαϊκές οδηγίες στην εθνική τους νομοθεσία και πρακτική, και να υποβάλουν μετά από ορισμένο χρονικό διάστημα (τέσσερα έως πέντε χρόνια στις περισσότερες περιπτώσεις) έκθεση σχετικά με την εφαρμογή των οδηγιών.

3.1.2.2. Η ΟΚΕ τονίζει τη σημασία αυτών των εθνικών εκθέσεων και κρίνει ότι πρέπει να αποτελούν σημαντικό σημείο εκκίνησης για οποιαδήποτε τροποποίηση των οδηγιών. Για την επίτευξη του στόχου αυτού με το δέοντα τρόπο, η ΟΚΕ θεωρεί σημαντικό να συμπεριλαμβάνονται στις εθνικές εκθέσεις οι απόψεις των εθνικών οργάνων εργαζομένων και εργοδοτών και να συζητούνται μαζί τους πριν αποσταλούν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

3.1.2.3. Η Επιτροπή θα πρέπει να καταρτίζει μια έκθεση που θα συνοψίζει τις εθνικές εκθέσεις και να υποβάλει αυτή τη συνθετική έκθεση στην τριμερή Συμβουλευτική Επιτροπή για την Ασφάλεια, την Υγιεινή και την Προστασία της Υγείας στο Λουξεμβούργο. Η Επιτροπή του Λουξεμβούργου θα έχει έπειτα την ευκαιρία να υιοθετήσει γνωμοδότηση σχετικά με το περιεχόμενο της συνθετικής έκθεσης. Η ΟΚΕ επιθυμεί να επιστήσει την προσοχή της Επιτροπής στη γνωμοδότηση που υιοθέτησε η συμβουλευτική επιτροπή το 1999 σχετικά με την εφαρμογή των οδηγιών.

3.1.2.4. Η διαδικασία αυτή θα βοηθά να αποφασίζεται αν χρειάζονται ή όχι τροποποιήσεις της υφιστάμενης νομοθεσίας, αν θα πρέπει να συμπεριληφθούν στο πεδίο εφαρμογής του πλαισίου οι εργαζόμενοι (οικιακοί βοηθοί, ένοπλες δυνάμεις, αστυνομία ή ειδικές υπηρεσίες πολιτικής άμυνας) που εξακολουθούν να εξαιρούνται από αυτό ή αν είναι ακόμη δικαιολογημένες ορισμένες εξαιρέσεις. Η ΟΚΕ επιθυμεί να τονίσει ότι ο νομικός έλεγχος των μέτρων εφαρμογής είναι ένα μόνο μέρος του εγχειρήματος και ότι, για να αποκτήσει κανείς μια γενική εικόνα της εφαρμογής στα κράτη μέλη, είναι επίσης απαραίτητη η συγκεκριμένη και πρακτική αξιολόγηση της εφαρμογής στους χώρους εργασίας. Η ΟΚΕ φρονεί ότι προς τούτο απαιτείται συμμετοχή και δέσμευση όλων των ενεχόμενων φορέων (δημόσιων αρχών, κοινωνικών εταίρων, εκπροσώπων της διοίκησης και των εργαζομένων) σε όλα τα επίπεδα (ΕΕ, εθνικό, επιχειρηματικό, διακλαδικό και τομεακό).

⁽¹⁾ Διάσκεψη του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία «Η καλή ασφάλεια και υγεία είναι συμφέρουσα υπόθεση για την Ευρώπη» Σεπτέμβριος 1997.

3.1.3. Μέτρα για την αύξηση της αποτελεσματικότητας της νομοθεσίας

3.1.3.1. Η ΟΚΕ αφιέρωσε μεγάλο μέρος της προαναφερθείσας γνωμοδότησης πρωτοβουλίας της στο ερώτημα πώς μπορεί να γίνει πιο αποτελεσματική η ευρωπαϊκή νομοθεσία, ιδίως όσον αφορά τους νέους κινδύνους που απαιτούν νέες προσεγγίσεις. Η ΟΚΕ υπενθυμίζει πώς θα πρέπει να κατανεμηθούν οι αρμοδιότητες μεταξύ του εθνικού και του ευρωπαϊκού επιπέδου:

3.1.3.2. Στο ευρωπαϊκό επίπεδο θα μπορούσαν να καθορίζονται:

- οι επιδιωκόμενοι στόχοι·
- ο τρόπος παρακολούθησης και αξιολόγησης της επιτυχίας του στόχου·
- με τη βοήθεια των ενδιαφερομένων τομέων, τα διαθέσιμα μέσα (έρευνες, πρακτικές λύσεις, ενημερωτικές εκστρατείες)·
- ο τρόπος συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων.

3.1.3.3. Στο εθνικό επίπεδο θα μπορούσαν να καθορίζονται:

- με τη βοήθεια των ενδιαφερομένων τομέων, οι συγκεκριμένοι τρόποι εφαρμογής ανάλογα με τις ομάδες-στόχους και τις δραστηριότητες·
- οι μέθοδοι και οι διαδικασίες παρακολούθησης και εποπτείας·
- οι τρόποι πληροφόρησης και ευαισθητοποίησης των εργοδοτών και των εργαζομένων, σε συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους.

3.1.3.4. Στο πλαίσιο αυτό, η ΟΚΕ τονίζει για άλλη μια φορά τη σημασία της εκπαίδευσης και της κατάρτισης σε όλα τα επίπεδα, αρχίζοντας από το δημοτικό σχολείο, για την αύξηση της συνειδητοποίησης των κινδύνων και την προαγωγή ενός πνεύματος πρόληψης.

3.1.3.5. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει επίσης να δοθεί στην κατάρτιση των διευθυντών, ιδίως των μικρότερων επιχειρήσεων, και των εργαζομένων, ώστε να μπορούν να ανταποκριθούν καλύτερα στις ευθύνες που τους ανατίθενται από την οδηγία-πλαίσιο. Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί προς το σκοπό αυτό.

3.1.4. Συμπλήρωση της νομοθεσίας

3.1.4.1. Όπως επισημάνθηκε ανωτέρω, είναι απαραίτητο να δημιουργηθεί ένα πλαίσιο για μεγαλύτερη συλλογική κατανόηση των ευθυνών τους και επομένως της δέσμευσης υπέρ της υγείας

και της ασφάλειας, ενώ σε ορισμένους τομείς η στρατηγική της Επιτροπής για την εξασφάλιση καλύτερων θέσεων απασχόλησης θα απαιτήσει βελτιώσεις των υποδομών υγείας και ασφάλειας, όπως υπηρεσίες αποκατάστασης της υγείας και επαγγελματικής υγιεινής.

3.1.4.2. Παρά την υπάρχουσα νομοθεσία για συγκεκριμένους κινδύνους, εξακολουθούν να υπάρχουν τομείς όπου η νομοθεσία χρειάζεται να βελτιωθεί ή να διευρυνθεί, καθώς και τομείς όπου χρειάζεται ειδική νομοθεσία, εκτός από τις γενικές απαιτήσεις της οδηγίας-πλαίσιο. Πέραν από την αξιολόγηση της εφαρμογής των υφιστάμενων οδηγιών, η Επιτροπή θα πρέπει να λάβει υπόψη τις εκθέσεις του Οργανισμού του Μπιλμπάο, του Ιδρύματος του Δουβλίνου και άλλων, οι οποίες επισημαίνουν πού υπάρχουν προβλήματα. Παραδείγματα τέτοιων θεμάτων είναι ο αμίαντος, ο θόρυβος, οι κραδασμοί και οι παρενοχλήσεις, για τα οποία προετοιμάζεται ήδη νομοθεσία, η επαναλαμβανόμενη και μονότονη εργασία, και η μη ιονίζουσα ακτινοβολία. Ως προς το σημείο αυτό, η ΟΚΕ υπενθυμίζει τη γνωμοδότησή της, της 8ης Δεκεμβρίου 1999, σύμφωνα με την οποία μία προτεινόμενη νομοθεσία πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο προηγούμενης αξιολόγησης από οικονομική και κοινωνική άποψη.

3.1.5. Απλούστευση και κωδικοποίηση της νομοθεσίας

3.1.5.1. Η ΟΚΕ επικροτεί την πρόθεση της Επιτροπής να κωδικοποιήσει και να απλουστεύσει, όπου είναι απαραίτητο, τις ευρωπαϊκές οδηγίες στον τομέα της υγείας και της ασφάλειας. Η ΟΚΕ φρονεί επ' αυτού ότι ο προσδιορισμός των νομικών διατάξεων που θα πρέπει να αποτελέσουν αντικείμενο απλούστευσης θα πρέπει να προκύψει πρωτίστως από τις συζητήσεις για την αξιολόγηση της συγκεκριμένης εφαρμογής των οδηγιών. Όπως έχει δηλώσει παλαιότερα και η ίδια η Επιτροπή, η κωδικοποίηση και η απλούστευση δεν πρέπει να αλλοιώσουν την ουσία των υφιστάμενων νομικών μέσων, αλλά να συμβάλουν στη βελτίωση της διάρθρωσης και της διαφάνειας της νομοθεσίας για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία, καθώς και στη μείωση της περιττής γραφειοκρατίας.

3.1.5.2. Η απλούστευση και η κωδικοποίηση δεν θα πρέπει να περιορισθούν στο ευρωπαϊκό επίπεδο, αλλά να αναληφθούν και στο επίπεδο των κρατών μελών, προκειμένου να επιτευχθεί ο ίδιος στόχος.

3.2. Μη υποχρεωτικοί κανόνες και άλλα μη νομοθετικά μέτρα

3.2.1. Η ΟΚΕ τονίζει τη σημασία όχι μόνο ενός ενοποιημένου ευρωπαϊκού νομοθετικού πλαισίου, αλλά και των μη νομοθετικών μέτρων που έχουν σκοπό να βοηθήσουν τόσο τους εργοδότες όσο και τους εργαζόμενους στην πρακτική εφαρμογή μέτρων για την υγεία και την ασφάλεια στο χώρο εργασίας. Ιδιαίτερη προσοχή σε αυτό το πλαίσιο θα πρέπει να δοθεί στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ).

3.2.2. Το σημείο αφετηρίας ήταν ανέκαθεν και εξακολουθεί να είναι ότι δεν υπάρχει λόγος να εξαιρεθούν οι ΜΜΕ από τη νομοθεσία για την υγεία και την ασφάλεια, αλλά πρέπει να καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια να τους παρασχεθεί βοήθεια για να συμμορφωθούν προς αυτή και να την προωθήσουν στους χώρους εργασίας τους. Η κατάρτιση των εργοδοτών και των εργαζομένων έχει καθοριστική σημασία στο πλαίσιο αυτό. Η ΟΚΕ πιστεύει επίσης ότι είναι αναγκαίο να διαμορφωθεί ένα πνεύμα υγείας και ασφάλειας μέσω επιμορφωτικών προγραμμάτων ευαισθητοποίησης για αυτές τις επιχειρήσεις, οι οποίες, πράγματι, χρίζουν συχνά τόσο βοήθειας ειδικά προσαρμοσμένης στις ανάγκες τους όσο και μιας κλαδικής προσέγγισης. Οι κοινωνικοί εταίροι, ειδικότερα δε οι οργανώσεις σε επίπεδο κλάδου, έχουν ιδιαίτερο ρόλο να διαδραματίσουν στην εκπόνηση παρόμοιων προγραμμάτων κατάρτισης, που θα πρέπει να συγχρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο.

3.2.3. Η ΟΚΕ επικροτεί, συνεπώς, την αναφορά σε ένα ειδικό πρόγραμμα για τις ΜΜΕ στην ατζέντα για την κοινωνική πολιτική, το οποίο θα έχει στόχο την προώθηση της εφαρμογής της νομοθεσίας στις εν λόγω επιχειρήσεις, λαμβάνοντας υπόψη τους ειδικούς περιορισμούς στους οποίους υπόκεινται. Η ΟΚΕ πιστεύει, ωστόσο, ότι οι ΜΜΕ δεν θα πρέπει να εκλαμβάνονται ως ομοιογενής κατηγορία. Η βελτιστοποίηση των δράσεων που αναπτύσσονται για τις ΜΜΕ απαιτεί περαιτέρω διαφοροποίησή τους ανάλογα με το μέγεθος και τον κλάδο τους. Θα μπορούσαν έτσι να προσδιοριστούν καλύτερα οι διάφορες υποκατηγορίες, οι ανάγκες και οι απαιτήσεις τους. Ένα παράδειγμα ειδικής συνδρομής στις ΜΜΕ για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους είναι τα 5 εκατ. ευρώ που χορήγησε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στον Οργανισμό του Μπιλμπάο για να προετοιμάσει ένα πολυετές πρόγραμμα για τις ΜΜΕ και τα αποτελέσματα αυτών των προκαταρκτικών μέτρων θα παράσχουν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή χρήσιμες πληροφορίες πριν καταρτίσει το πολυετές πρόγραμμα για τις ΜΜΕ. Η ΟΚΕ φρονεί ότι αυτού του είδους τα προγράμματα είναι ο καλύτερος τρόπος να υποστηριχθεί η συγκεκριμένη εφαρμογή της ευρωπαϊκής νομοθεσίας και, για το λόγο αυτό, επιθυμεί να μην αποτελέσουν τα εν λόγω 5 εκατ. ευρώ μεμονωμένο μέτρο, αλλά την αφετηρία ενός ευρύτερου προγράμματος.

3.2.4. Ένα παράδειγμα καλής εφαρμογής των ευθυνών των εργαζομένων για τις συνθήκες υγιεινής και ασφάλειας, όπως ορίζει η οδηγία-πλαίσιο, είναι το αντιπροσωπευτικό πρόγραμμα τοπικής και περιφερειακής ασφάλειας, που καταρτίστηκε στη Σουηδία. Η επιλογή της κατάλληλης μορφής θα εξαρτηθεί από τα αντίστοιχα συστήματα υγείας και ασφάλειας των κρατών μελών.

3.3. Προς μια νέα προσέγγιση για την πρακτική βελτίωση της υγείας και της ασφάλειας στην εργασία

3.3.1. Στη γνωμοδότησή της του 1999, η ΟΚΕ επεσήμανε ήδη τη σκοπιμότητα της συμπερίληψης της υγείας και της ασφάλειας στις κατευθυντήριες γραμμές της πολιτικής για την απασχόληση. Το Συμβούλιο αποφάσισε να εφαρμόσει αυτήν την υπόδειξη το 2001 και συμπεριέλαβε σχετική αναφορά στην κατευθυντήρια γραμμή 14.

3.3.2. Η ΟΚΕ πιστεύει ότι η μέθοδος ανοιχτού συντονισμού στον τομέα της υγιεινής και της ασφάλειας είναι κατάλληλη ως ένα συμπληρωματικό μέσο αναζωογόνησης της πολιτικής της ΕΕ στον τομέα της επαγγελματικής υγείας και ασφάλειας, ιδίως όσον

αφορά τον ορισμό συγκεκριμένων στόχων για όλα τα κράτη μέλη, ώστε να μειωθούν τα ατυχήματα που έχουν σχέση με την εργασία και η συχνότητα των επαγγελματικών ασθενειών. Οι εν λόγω κοινοί και συγκεκριμένοι στόχοι θα πρέπει να ορισθούν βάσει μιας αξιολόγησης των μέχρι σήμερα εμπειριών στα κράτη μέλη όπου έχουν ορισθεί παρόμοιοι στόχοι (μεταξύ άλλων για τα προβλήματα που έχουν σχέση με τον ορισμό, την παρακολούθηση και τον τρόπο εξασφάλισης της συμμόρφωσης εθελοντικών, και όχι υποχρεωτικών, συστημάτων κ.λπ.), εκπονώντας στη συνέχεια μια πρότυπη μελέτη. Αυτό θα μπορούσε να συμβάλει στην καλύτερη προετοιμασία και λειτουργικότητα της προτεινόμενης προσέγγισης. Ο τρόπος επίτευξης των στόχων θα μπορούσε να εναποτεθεί εξ ολοκλήρου στη διακριτική ευχέρεια των κρατών μελών. Οι στόχοι θα παρακολουθούνται από κοινού και τα κράτη μέλη θα υποβάλουν περιοδικές εκθέσεις για τα κύρια σημεία των πολιτικών τους, ούτως ώστε να μπορεί να αξιολογηθεί από κοινού η επιτυχία ή η σχετική επιτυχία των μεθόδων, καθώς και η συντελεσθείσα πρόοδος. Η στοχοδότηση και η παρακολούθηση σε ευρωπαϊκό επίπεδο επιτρέπει να αναπτυχθούν κατάλληλες ειδικές λύσεις, όπου και όταν είναι απαραίτητο. Η ΟΚΕ αποδίδει μεγάλη σημασία στις εργασίες του Ιδρύματος του Δουβλίνου όπου καταρτίζονται δείκτες για την ποιότητα της εργασίας.

3.3.3. Η ΟΚΕ ζητεί επίσης να ληφθούν μέτρα σε ό,τι αφορά τους παράγοντες κινδύνου που δεν απεικονίζονται ακόμη επαρκώς στις στατιστικές του τομέα της υγείας και της ασφάλειας, όπως είναι οι παράγοντες που συνδέονται με τις βλάβες που προκαλεί η επαναλαμβανόμενη εργασία (RSI) ή ψυχοκοινωνικοί παράγοντες (όπως άγχος, προσπάθειες ανταπόκρισης στις απαιτήσεις της εργασίας και γενική κόπωση). Η διατύπωση κοινών όρων που θα επιτρέψουν την πραγματοποίηση συγκριτικών αξιολογήσεων στους τομείς αυτούς θα πρέπει να αποτελέσει ένα από τα πρώτα μέτρα που θα ληφθούν.

3.4. Φορείς του τομέα της υγείας και ασφάλειας

Κάθε φορέας που ενέχεται στον τομέα της υγείας και της ασφάλειας σε ευρωπαϊκό και σε εθνικό επίπεδο έχει να διαδραματίσει ιδιαίτερο ρόλο. Η ΟΚΕ πιστεύει ότι η επιτυχία σε αυτόν τον τομέα απαιτεί τη δέουσα συμμετοχή και δέσμευση όλων των ενεχόμενων φορέων στο ιδιαίτερο πεδίο αρμοδιοτήτων του καθενός τους, και τη δέουσα διάρφωση μεταξύ του επιχειρηματικού, του τοπικού, του εθνικού και του ευρωπαϊκού επιπέδου. Για να εκπληρώνουν δεόντως τα καθήκοντά τους, όλοι οι παράγοντες σε επίπεδο ΕΕ που δρουν στον τομέα της επαγγελματικής υγιεινής και ασφάλειας θα πρέπει να χρηματοδοτούνται και να επανδρώνονται επαρκώς.

3.4.1. Ευρωπαϊκή Επιτροπή

3.4.1.1. Επιπροσθέτως, η ΟΚΕ παρατηρεί ότι η πολιτική για την υγεία και την ασφάλεια στον χώρο εργασίας πολύ συχνά θεωρείται — εσφαλμένα — ότι περιορίζεται στους εμπειρογνώμονες. Η ΟΚΕ τονίζει ότι αυτό το πεδίο της κοινωνικής πολιτικής της ΕΕ έχει κεφαλαιώδη σημασία και δεν πρέπει να περιορίζεται σε ένα στενό κύκλο τεχνικών και άλλων ειδημόνων. Η πολιτική του προβολή πρέπει να βελτιωθεί και τα όργανα της ΕΕ θα πρέπει να εξασφαλίσουν το δέοντα συντονισμό μεταξύ της πολιτικής για την υγεία και την ασφάλεια και των άλλων σχετικών πολιτικών της ΕΕ (απασχόληση, δημόσια υγεία, εσωτερική αγορά, έρευνα, περιβάλλον κ.λπ.).

3.4.1.2. Είναι σαφές ότι η ικανότητα της ίδιας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να ασκήσει ικανοποιητικά τον κινητήριο ρόλο της εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την επαρκή χρηματοδότηση και στελέχωση. Στο πρόσφατο παρελθόν, οι μονάδες αυτές υπέστησαν σημαντικές περικοπές. Η ΟΚΕ ζητεί από τα αρμόδια όργανα να παράσχουν τους απαραίτητους πόρους και προσωπικό στις αρμόδιες μονάδες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για να τις καταστήσουν ικανές να αντεπεξέλθουν δεόντως τόσο στα σημερινά όσο και στα νέα καθήκοντά τους, για τα οποία η ΟΚΕ διατύπωσε ορισμένες συστάσεις ανωτέρω. Η ΟΚΕ έχει εξετάσει το θέμα αυτό με ορισμένη ανησυχία σε προηγούμενες γνωμοδοτήσεις της.

3.4.1.3. Αυτό είναι ακόμη πιο ανησυχητικό, αν αναλογισθεί κανείς το σημαντικό φόρτο εργασίας που θα προκύψει από τη μελλοντική διεύρυνση της ΕΕ.

3.4.2. Στατιστική Υπηρεσία των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (Eurostat)

Η Eurostat παρέχει δεδομένα για τα εργασιακά ατυχήματα. Η ΟΚΕ θεωρεί ότι θα πρέπει να καταβληθούν περαιτέρω προσπάθειες, ιδίως σε εθνικό επίπεδο, προκειμένου να εξασφαλισθεί η καλύτερη συγκρισιμότητα και ακρίβεια των συλλεγόμενων δεδομένων. Η ΟΚΕ αποδίδει μεγάλη σημασία στο πρόσφατο πρόγραμμα που ανέπτυξε η Eurostat για την εναρμόνιση των στατιστικών όσον αφορά τα αίτια των εργασιακών ατυχημάτων. Με τον τρόπο αυτό θα εξασφαλισθεί μια ορθή βάση για καλύτερες στρατηγικές πρόληψης. Είναι επίσης αναγκαίο να επεκταθεί η συλλογή και η διαθεσιμότητα στατιστικών στοιχείων για τις επαγγελματικές ασθένειες. Επιβάλλεται ακόμα η προσεκτική ανεύρεση στοιχείων σχετικά με τους νέους κινδύνους και τους κινδύνους που συνδέονται με την ανάπτυξη άτυπων συμβατικών μορφών.

3.4.3. Ο Οργανισμός του Μπιλμπάο

Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία, ο οποίος ιδρύθηκε το 1995, έχει ως κύρια αποστολή να παρέχει και να διαδίδει συστηματικές πληροφορίες σχετικά με την υγεία και την ασφάλεια στα ευρωπαϊκά όργανα, καθώς και στους εργοδότες και τους απασχολούμενους στο χώρο εργασίας. Μια πρόσφατη αξιολόγηση αποκάλυψε καθαρά ότι ο Οργανισμός κατόρθωσε να δημιουργήσει ένα δίκτυο μέσω εθνικών πυρήνων επαφής, αλλά ότι χρειάζονται περαιτέρω προσπάθειες για την ικανοποίηση των αναγκών ενημέρωσης όλων των ομάδων-στόχων. Η ΟΚΕ πιστεύει ότι ο Οργανισμός θα μπορούσε να διαδραματίσει ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο επισημαίνοντας και διαδίδοντας παραδείγματα ορθής πρακτικής που θα μπορούσαν να βοηθήσουν τους εργοδότες και τους εργαζόμενους να βρουν λύσεις για συγκεκριμένα προβλήματα υγείας και ασφάλειας. Στο πλαίσιο του «μεταβαλλόμενου κόσμου και εργασίας», ο Οργανισμός θα πρέπει να καταβάλει ιδιαίτερες προσπάθειες για τον εντοπισμό, τη διερεύνηση και την παροχή πληροφοριών σχετικά με τις τάσεις στον τομέα της υγείας και της ασφάλειας. Η συνεργασία μεταξύ του Ιδρύματος του Δουβλίνου — ιδίως του Παρατηρητηρίου των Αλλαγών — και του Οργανισμού του Μπιλμπάο θα πρέπει να ενισχυθεί για το θέμα αυτό.

3.4.4. Το Ίδρυμα του Δουβλίνου

Το Ίδρυμα για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας διεξάγει σημαντικές έρευνες στο πεδίο της υγείας και της ασφάλειας. Η τακτική παρακολούθηση των συνθηκών εργασίας παρέχει χρήσιμες πληροφορίες για την κατανόηση των συνθηκών εργασίας από τους ίδιους τους εργαζόμενους. Η ΟΚΕ θεωρεί επίσης σημαντικό να αναπτύξει το Ίδρυμα εργαλεία για την καλύτερη αξιολόγηση των προσπαθειών που καταβάλλουν οι επιχειρήσεις για τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας, ιδίως όσον αφορά την εργασιακή υγεία και ασφάλεια.

3.4.5. Συμβουλευτική Επιτροπή για την Ασφάλεια, την Υγιεινή και την Προστασία της Υγείας (ΣΕΑΥΠΥ)

Η ΟΚΕ πιστεύει ότι η ΣΕΑΥΠΥ θα πρέπει να διαδραματίζει κεντρικό ρόλο στην εφαρμογή της μελλοντικής κοινοτικής στρατηγικής για την εργασιακή υγεία και ασφάλεια, και καλεί την Επιτροπή να κινήσει τη διαδικασία μεταρρύθμισης που έχει ζητήσει η ίδια η ΣΕΑΥΠΥ σε γνωμοδότηση που υιοθέτησε το 2000.

3.4.6. Κοινωνικός διάλογος

3.4.6.1. Η Συνθήκη του Άμστερνταμ ενσωμάτωσε τη διαδικασία του κοινωνικού διαλόγου στη Συνθήκη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επομένως, οι νέες προτάσεις στον τομέα της υγείας και της ασφάλειας υπόκεινται στην ίδια διαδικασία διαβούλευσης με τους κοινωνικούς εταίρους όπως όλες οι προτάσεις για την κοινωνική πολιτική. Η σχέση μεταξύ της ΣΕΑΥΠΥ και των κοινωνικών εταίρων πρέπει να διευκρινιστεί με βάση τη συμφωνία των κοινωνικών εταίρων του Οκτωβρίου 2000 σχετικά με την εφαρμογή του κοινωνικού κεφαλαίου της Συνθήκης για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία.

3.4.6.2. Στη συμφωνία αυτή, οι κοινωνικοί εταίροι απηύθυναν έκκληση στην Επιτροπή να μην καταπατά τα προνόμιά τους διεξάγοντας διαβουλεύσεις με τη ΣΕΑΥΠΥ αντί για τους ίδιους. Θα πρέπει να πραγματοποιείται διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους σχετικά με την κατεύθυνση μιας ενδεχόμενης νέας πρωτοβουλίας, αλλά η δεύτερη διαβούλευση θα μπορούσε να παραπεμφθεί στη ΣΕΑΥΠΥ, αν οι κοινωνικοί εταίροι αποφασίσουν να μην προβούν σε διαπραγματεύσεις για την εν λόγω πρόταση.

3.4.6.3. Η ΟΚΕ τάσσεται υπέρ αυτής της συμφωνίας. Πιστεύει ότι οι κοινωνικοί εταίροι θα πρέπει να βρουν οι ίδιοι τις κατάλληλες λύσεις για τη σύνδεση των τομεακών ευρωπαϊκών οργανώσεων με τις οριζόντιες ευρωπαϊκές οργανώσεις προκειμένου να εξασφαλισθεί η διατήρηση του δικαιώματος διαβούλευσής τους.

3.4.6.4. Η ΟΚΕ παραμένει πεπεισμένη ότι οι εργοδότες και οι εργαζόμενοι διαδραματίζουν επίσης σημαντικό ρόλο παράλληλα με το νομοθέτη, πρώτα στη διαδικασία διαβούλευσης σχετικά με τη θέσπιση της νομοθεσίας και έπειτα στην ανάπτυξη εργαλείων για την εφαρμογή της.

3.4.7. Κράτη μέλη

3.4.7.1. Παραδοσιακά, η στρατηγική της Κοινότητας για την υγεία και την ασφάλεια απαιτούσε μόνο από τα κράτη μέλη να επιβάλουν υποχρεώσεις στους εργοδότες. Όμως, τα κράτη μέλη έχουν και αυτά ευθύνες για την υγεία και την ασφάλεια, και οι ευθύνες αυτές θα πρέπει να τονισθούν. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να αποτελούν παραδείγματα ορθής πρακτικής όπως η Επιτροπή, εφαρμόζοντας τα ύψιστα επίπεδα υγείας και ασφάλειας στο προσωπικό τους, καθώς και στις δημόσιες συμβάσεις.

3.4.7.2. Θα πρέπει, επίσης, να παρασχεθεί στα κράτη μέλη σαφής καθοδήγηση (και να τους ζητηθεί να υποβάλουν στη συνέχεια έκθεση) σχετικά με τη συμπερίληψη μέτρων για την προαγωγή της γνώσης των κινδύνων στη δημόσια εκπαίδευση και κατάρτιση, τη συμπερίληψη δυνατοτήτων αποκατάστασης της υγείας στα κρατικά συστήματα αποζημίωσης, τις εφαρμοστέες κυρώσεις για τις παραβάσεις της νομοθεσίας όσον αφορά την υγεία και την ασφάλεια και τις επιδόσεις των αρμόδιων οργανισμών επιθεώρησης της υγείας και της ασφάλειας. Ειδικότερα, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι τα συστήματα υγείας τους έχουν ως στόχο την επανένταξη στην αγορά εργασίας των ατόμων εργασίμης ηλικίας που έχουν υποστεί τραυματισμό, ασθένεια ή ανικανότητα (δηλαδή να μην έχουν ως μόνο στόχο την αποκατάσταση της υγείας τους). Πρέπει επίσης να τονισθεί ότι κατά την κατανομή των δημόσιων πόρων για τη λήψη προληπτικών μέτρων στο εργασιακό περιβάλλον και για την αποκατάσταση της υγείας πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ότι οι δαπάνες αυτές είναι θετικές για τον κρατικό προϋπολογισμό διότι χάρη σ' αυτές αποφεύγονται πολύ μεγαλύτερες δαπάνες στις οποίες θα υπεβάλετο το σύστημα υγείας και λόγω της απουσίας από την εργασία.

3.5. Διάρθρωση ευρωπαϊκού/εθνικού επιπέδου

Η ΟΚΕ φρονεί ότι η εφαρμογή της μελλοντικής στρατηγικής της Κοινότητας για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία πρέπει να προβλέπει ενισχυμένη διάρθρωση και συντονισμό του εθνικού

και του ευρωπαϊκού επιπέδου. Η διάρθρωση αυτή φαίνεται να αποτελεί βασικό στοιχείο για την επιτυχία όλων των δράσεων που θα αναπτυχθούν σε αυτόν τον τομέα.

3.6. Διεύρυνση

3.6.1. Το κεκτημένο στον τομέα της υγείας και της ασφάλειας αποτελεί σημαντικό μέρος του κοινωνικού κεκτημένου που θα γίνει αποδεκτό από τις υποψήφιες χώρες κατά τις διαπραγματεύσεις. Θα πρέπει να αποφευχθούν όσο το δυνατόν περισσότερο οι μεταβατικές περιόδους εφαρμογής, ώστε να κατοχυρωθεί η υγεία και η ασφάλεια των εργαζομένων στις υποψήφιες χώρες και να αποτραπεί η στρέβλωση του ανταγωνισμού μεταξύ «παλαιών» και «νέων» κρατών μελών.

3.6.2. Εάν οι μεταβατικές περιόδους είναι αναπόφευκτες, θα πρέπει να είναι όσο το δυνατόν συντομότερες. Οι αλλαγές δεν θα πρέπει να αφορούν ολόκληρη την οδήγία, αλλά μόνο τους κανονισμούς εκείνους που δεν μπορούν να εφαρμοστούν άμεσα. Οι εξαιρέσεις αυτές δεν πρέπει ωστόσο να έχουν ως αποτέλεσμα την παράταση των μεταβατικών περιόδων.

3.6.3. Η ΟΚΕ υπενθυμίζει ότι δεν θα πρέπει να παρακολουθείται μόνο η νομική αλλά και η πρακτική εφαρμογή στο χώρο εργασίας. Αυτό απαιτεί την καθιέρωση αποτελεσματικών εργασιακών ελέγχων στις υποψήφιες χώρες.

3.6.4. Προκειμένου να προετοιμασθούν οι υποψήφιες χώρες για το κεκτημένο στον τομέα της υγείας και της ασφάλειας, θα πρέπει να εφαρμοσθούν και να χρηματοδοτηθούν επαρκώς προγράμματα συνεργασίας από κοινού με όργανα και οργανώσεις των κρατών μελών.

4. Σχέσεις ΔΟΕ — ΕΕ όσον αφορά την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία

4.1. Η ΟΚΕ ζητεί από την Επιτροπή να εντατικοποιήσει τη συνεργασία της με τη ΔΟΕ στον τομέα της υγείας και της ασφάλειας στην εργασία. Εφιστά την προσοχή της Επιτροπής στο γεγονός ότι λίγα μόνο κράτη μέλη έχουν επικυρώσει κατά την τελευταία εικοσαετία τις Συμβάσεις της ΔΟΕ για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία, αν και το επίπεδο προστασίας που παρέχουν οι συμβάσεις αυτές είναι γενικά πολύ χαμηλότερο από εκείνο της ΕΕ. Ενώ η ΟΚΕ γνωρίζει ότι η επικύρωση των Συμβάσεων της ΔΟΕ αποτελεί προνόμιο των κρατών μελών, σημειώνει ότι οι αρμοδιότητες της Επιτροπής όσον αφορά τις πολιτικές στον τομέα

της υγείας και της ασφάλειας έχουν επηρεάσει, τουλάχιστο για ένα μέρος της περιόδου που αναφέρεται, τη στάση των κρατών μελών έναντι της επικύρωσης.

4.2. Η βελτίωση της σημερινής κατάστασης είναι προς το συμφέρον των εργοδοτών και των εργαζομένων όχι μόνο στη ΕΕ αλλά και στις αναπτυσσόμενες χώρες, των οποίων οι κυβερνήσεις αρνούνται τώρα να επικυρώσουν τις Συμβάσεις με το πρόσημα

ότι εάν πολύ ανεπτυγμένες χώρες όπως τα κράτη μέλη της ΕΕ αδυνατούν να συμμορφωθούν στα πρότυπα της ΔΟΕ, δεν πρέπει φυσικά να αναμένεται από τις ίδιες να το πράξουν.

4.3. Έχοντας υπόψη τα ανωτέρω, η ΟΚΕ ζητεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να συζητήσει το θέμα αυτό με τα κράτη μέλη στο εγγύς μέλλον. Ελπίζει ότι η πρωτοβουλία αυτή θα συμβάλει στη βελτίωση της κατάστασης όσον αφορά την επικύρωση των σχετικών Συμβάσεων κατά τα προσεχή έτη.

Βρυξέλλες, 11 Ιουλίου 2001.

Ο Πρόεδρος

της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Göke FRERICHS

Γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την «Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για την κοινοτική πολιτική μετανάστευσης»

(2001/C 260/19)

Την 1η Φεβρουαρίου 2001, και σύμφωνα με το άρθρο 262 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, η Επιτροπή αποφάσισε να ζητήσει από την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή να καταρτίσει γνωμοδότηση σχετικά με την ανωτέρω ανακοίνωση.

Το τμήμα «Απασχόληση, κοινωνικές υποθέσεις, δικαιώματα του πολίτη», στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών της ΟΚΕ κατήρτισε στις 20 Ιουνίου 2001 τη γνωμοδότησή του με βάση την εισηγητική έκθεση του εισηγητή, κ. Pariza Castaros, και του συνεισηγητή, κ. Mengozzi.

Κατά την 383η σύνοδο ολομέλειας (συνεδρίαση της 12ης Ιουλίου 2001), η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε με 61 ψήφους υπέρ, 2 ψήφους κατά και 16 αποχές την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Εισαγωγή

1.1. Για να αντιμετωπιστούν δεόντως τα θέματα της μετανάστευσης, πρέπει να αναφερθούν ορισμένες βασικές αρχές:

1.1.1. Η μετανάστευση αποτελεί θεμελιώδες δικαίωμα το οποίο αναγνωρίζεται στην οικουμενική Διακήρυξη για τα ανθρώπινα δικαιώματα του ΟΗΕ του 1948⁽¹⁾.

1.1.2. Η μετανάστευση ορισμένες φορές αποτελεί μια περιπέτεια στην οποία αποδύονται με ελεύθερη βούληση τα άτομα για

να αναπτύξουν τα σχέδια ζωής τους: επαγγελματικά, οικογενειακά, οικονομικά κ.λπ. Σε πολλές περιπτώσεις είναι μια αναγκαιότητα την οποία επιβάλλουν अपαράδεκτες συνθήκες ζωής και η έλλειψη ευνοϊκών προοπτικών.

1.1.3. Οι υπεύθυνοι των δημόσιων αρχών έχουν καθήκον να καθιστούν δυνατή την άσκηση του δικαιώματος αυτού προάγοντας την κοινή συναίνεση μεταξύ του πληθυσμού που καλείται να φιλοξενήσει τους μετανάστες· επίσης, πρέπει να διαχειρίζονται με υπευθυνότητα τις μεταναστευτικές ροές.

1.1.4. Η ιστορία, ιδιαίτερα των τελευταίων 250 ετών, δείχνει ότι η διαδικασία μετανάστευσης πραγματοποιείται παρά την εχθρική, και καμιά φορά αιματηρή, αντιμετώπιση εκείνων που, με την πεποίθηση ότι υπερασπίζονται την ευημερία τους και την ταυτότητά τους, αρνούνται την ενσωμάτωση άλλων ανθρώπων ακόμη και όταν για διάφορους λόγους, συχνά οικονομικούς, η ενσωμάτωση αυτή είναι χρήσιμη και μάλιστα απαραίτητη.

(¹) Άρθρο 13 της Οικουμενικής Διακήρυξης των δικαιωμάτων του ανθρώπου: 1) Καθένας έχει το δικαίωμα να κυκλοφορεί ελεύθερα και να εκλέγει τον τόπο της διαμονής του στο εσωτερικό ενός κράτους. 2) Καθένας έχει το δικαίωμα να εγκαταλείπει οποιαδήποτε χώρα ακόμα και τη δική του και να επιστρέφει σε αυτήν.